

Projekt LIFE Lynx bo preprečil izumrtje Dinarsko-JV alpske populacije risa

Sporočilo za javnost

12. 7. 2017

Populacija risa v Sloveniji in sosednjih državah je pred ponovnim izumrtjem. Čim prejšnja doselitev risov iz druge, bolj stabilne populacije, predstavlja edino možnost rešitve naše populacije. Med leti 2017 in 2024 bo v Sloveniji, na Hrvaškem in v Italiji zato potekal mednarodni projekt doselitve risov »LIFE Lynx«, v sklopu katerega bo na Slovaškem in v Romuniji odlovljenih in nato v našo populacijo preseljenih najmanj 14 risov.

Ris je bil na območju Slovenije in sosednjih držav v začetku 20. stoletja iztrebljen. V začetku 70-ih let prejšnjega stoletja so napredno razmišljujoči lovci pričeli razmišljati o ponovni naselitvi risa v Slovenijo. Leta 1973 so v takratnem Gojitvenem lovišču Medved na Kočevskem v naravo izpustili šest risov, ki so jih pripeljali iz slovaških Karpatov. Izpuščeni osebki so se takoj začeli razmnoževati. Populacija risov je številčno in prostorsko hitro rasla ter se v nekaj letih razširila na Hrvaško, v Bosno in Hercegovino, Avstrijo ter Italijo. V 90-tih letih so lovci pričeli iz leta v leto opazovati vse manj risov; populacija je očitno pričela upadati. Upadanje števila risov se je nadaljevalo vse do danes, glavni vzrok za to pa je predvsem parjenje v sorodstvu, saj celotna populacija izvira iz le šestih med seboj sorodnih osebkov in je bila ves čas izolirana od drugih populacij.

Današnja številčnost risov v Sloveniji ocenjujemo na le 10-20 odraslih osebkov, situacija pa je kritična tudi na Hrvaškem in v Italiji. Brez ukrepanja naši risji populaciji brez dvoma grozi ponovno izumrtje. Edini ukrep, ki lahko prepreči njeno izumrtje, je čim prejšnja doselitev novih osebkov iz druge populacije. Predstavniki gozdarstva, lovstva, naravovarstva in raziskovalnih institucij so zato združili moči in v letu 2016 na Evropsko komisijo podali predlog projekta doselitve risa. Projekt, poimenovan LIFE Lynx, je bil potrjen v letošnjem letu in bo trajal od 1. 7. 2017 do 31. 3. 2024.

V projektu bo sodelovalo 11 institucij oz. organizacij iz petih držav: Slovenije, Hrvaške, Italije, Slovaške in Romunije. Projekt vodi Zavod za gozdove Slovenije, iz Slovenije pa v projektu kot enakovredni partnerji sodelujejo tudi Lovska zveza Slovenije, Biotehniška in Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani ter Zavod RS za varstvo narave. Projekt bo v večinskem deležu financirala Evropska unija, pomemben sofinancer pa je tudi slovensko Ministrstvo za okolje in prostor, ki je prijavi projekta tudi nudilo vso potrebno podporo. Osrednji cilj tega obsežnega projekta je preprečiti izumrtje Dinarsko-JV alpske populacije risa s preselitvijo vsaj 14 risov iz Slovaške in Romunije v Slovenijo in na Hrvaško. Uspešnost doselitve bodo strokovnjaki skupaj z lovci spremljali s pomočjo GPS ovratnic na izpuščenih živalih in njihovih potomcih ter z avtomatskimi kamerami na terenu. Poleg terenskih aktivnosti bodo

opravili tudi raziskave (npr. genetske in ekološke analize) in pripravili strateške dokumente, ki bodo pripomogli k dolgoročni ohranitvi populacije risa. S preprečitvijo izumrtja te karizmatične vrste bomo izpolnili odgovornost do narave in prihodnjih rodov. To odgovornost so prepoznale in si za njeno izpolnitev aktivno prizadevajo vse ključne organizacije, ki se ukvarjajo z varstvom prostoživečih živali. Uspešno medinstitucionalno sodelovanje in vključevanje lokalnih skupnosti je eden od predpogojev za uspešno izvedbo tako ambiciozno zastavljenega projekta.

Kontakt za medije:

Rok Černe z Zavoda za gozdove Slovenije (rok.cerne@zgs.si, 051/317 209)

Srečko Žerjav z Lovske zveze Slovenije (srecko.zerjav@lovska-zveza.si, 040/983 999)

Sofinancerji projekta:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
I ENERGETSKU UČINKOVITOST